

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра педагогіки і психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ

ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ЗІ ВСТУПОМ ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Рівень вищої освіти – *перший (бакалаврський) рівень*

Освітня програма «Початкова освіта»

Спеціальність А3 Початкова освіта

Галузь знань А Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

м. Коломия – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи педагогіки зі вступом до спеціальності
Викладач (-і)	Поясик Оксана Іванівна
Контактний телефон викладача	0663630982
Е-mail викладача	oksana/poiasyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, <u>90 год.</u>
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/683
Консультації	середа 13.30-15.30
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальний курс «Основи педагогіки зі вступом до спеціальності» входить до загальної системи психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів у вищих закладах освіти. Він є джерелом здобуття знань та поглиблення у студентів педагогічної ерудиції та розширення професійного кругозору, досвіду творчої педагогічної діяльності.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Мета курсу: розкрити теоретичні основи педагогіки як науки про освіту, навчання і виховання учнів молодшого шкільного віку, що є базою, на якій будуються технології навчально-виховної роботи у початковій школі; сформувати систему знань про зміст педагогічної діяльності, її сутність та роль у сучасному суспільстві, основні шляхи оволодіння вчительською професією. Цілі: - засвоєння найважливіших педагогічних категорій і понять; - ознайомлення з найбільш значущими та перспективними сучасними педагогічними ідеями й теоріями; - оволодіння теоретичними основами використання різноманітних методів науково-педагогічного дослідження; - обґрунтування змісту сучасної освіти; - розкриття принципів побудови системи освіти, її структури; - визначення фізіологічних, психічних та поведінкових особливостей учнів молодшого шкільного віку, їх врахування в організації навчально-виховного процесу; - з'ясування чинників формування і розвитку особистості молодшого школяра; - закладення основ формування індивідуального стилю навчальної діяльності та самовиховання, педагогічного спілкування; - формування у студентів досвіду творчої педагогічної діяльності.	
4. Компетентності	
У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями: ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії ЗК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної. ЗК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів	

початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

ЗК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства, здорового способу життя.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи

5. Програмні результати навчання

ПР03 Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР05 Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР13 Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР17 Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів не доброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30/10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30/10
самостійна робота	120/160

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	013 «Початкова освіта»	1	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки	2	2	3
Тема 2. Філософські основи педагогіки	2	2	3
Тема 3. Система освіти в Україні	2	2	3
Тема 4. Загальна характеристика логіки і методів науково-педагогічних досліджень	2	2	3
Тема 5. Педагогічний процес як система	2	2	4
Тема 6. Розвиток і формування особистості молодшого школяра	2	2	3

Тема 7. Становлення особистості у процесі соціалізації		2	5
Тема 8. Спадковість і розвиток особистості	2		4
Тема 9. Роль виховання у формуванні особистості		2	5
Тема 10. Діяльність, спілкування і розвиток особистості молодшого школяра	2	2	3
Тема 11. Основи педагогічної діяльності	2	2	3
Тема 12. Вимоги до особистості вчителя	2	2	5
Тема 13. Початкова школа – основне місце професійної діяльності майбутнього педагога	2	2	3
Тема 14. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні на сучасному етапі	2	2	3
Тема 15. Самостійна і науково-дослідна робота у ВНЗ	2		4
Тема 16. Професійне спілкування у структурі діяльності педагога	2	2	3
Тема 17. Професійне самовиховання майбутніх педагогів	2	2	3
ЗАГ.	30	30	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання семестрового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до затверджених кафедрою критеріїв оцінювання, за національною шкалою: відмінно, задовільно, незадовільно. Одночасно оцінювання проводиться за шкалою трансферних оцінок ЄКТС («А», «В», «С», «D», «E», «Fх», «F»).		
Вимоги до письмових робіт	Застосовуються такі форми контролю: тести, контрольна робота, реферат/есе, презентації. Письмові завдання виконуються у формі тестування (15 балів), реферат (10 балів), есе (10 балів) письмово, контрольна робота (15 балів), екзамен (50 балів)		
Семінарські заняття	На кожному практичному занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, заліку), якщо він виконав 50% видів робіт, передбачених її програмою. Студент, який не набрав 25 балів, до іспиту за відомістю №1 не допускається. У такому випадку до початку екзаменаційної сесії студент користується повторним правом отримати допуск на складання іспиту за відомістю №2. Якщо не склав 2 талон, то має можливість скласти за талоном 3 при комісії. Якщо не виконав вимоги підсумкового контролю, то йому рекомендовано процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни згідно Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf		

Підсумковий контроль	Форма контролю екзамен
7. Політика навчальної дисципліни <u>Письмові роботи:</u> Застосовуються такі форми контролю: тести, контрольна робота, реферат/есе, презентації. <u>Академічна доброчесність:</u> Здобувачам вищої освіти необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки їх порушення, що визначаються Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf <u>Відвідування занять</u> Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але самостійно опрацьовується з платформи дистанційного навчання. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. <u>Неформальна освіта:</u> Можливість зарахування додаткових 5 балів з тем навчальної дисципліни за сертифікати з курсів підвищення кваліфікації, які рекомендовані на платформах EdEra, Prometheus, Coursera	
8. Рекомендована література	
- Вступ до спеціальності з основами науково-педагогічних досліджень: курс лекцій з дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр» / укладач: О.О. Мішкулинець. – Мукачево: МДУ, 2021. 131 с. URL: http://surl.li/wemngg - Державний стандарт початкової загальної освіти. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text - Загальна педагогіка. Лекції : навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / уклад. : О. Бабакіна та ін.; Комуніальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2022. 317 с. URL: http://repository.khpa.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2860/1/Zag.ped_Lekcii.pdf - Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 192 с. URL: https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2109/1/np_zagalni_osnovy.pdf Вступ до педагогічної професії. Мешко Г.М. URL: http://westudents.com.ua/glavy/48073-3 - Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14 - Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2984-14 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text 11. Закон України «Про запобігання корупції». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text - Закон України «Про освіту». URL: https://uristua.net/закони/про_освіту/ - Ковальчук В.А. Педагогіка партнерства у професійній діяльності вчителя: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 100 с. URL: http://surl.li/vhfqu - Концепція Нової Української школи URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf - Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підручник. Київ: Знання-Прес, 2004. 445 с. - Лаппо В. В., Поясик О. І., Русакова О. В., Чепіль М. В. Підготовка майбутніх вчителів до інтеграції гуцульської етнокультури в освітній процес початкової школи: монографія / за літ. ред. Г. М. Волошук. Івано-Франківськ: НАІР, 2021. 316 с. - Маляр Л.В., Кухта М.І. Вступ до спеціальності з основами педагогіки: методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 34 с. URL: https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/45514 - Нова українська школа. URL: https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola - Омельяненко С. В. Педагогіка : тестові завдання : навчальний посібник. Київ: Знання, 2008. – 391	

с.

15. Педагогіка І («Основи педагогіки», «Дидактика»): Опорні конспекти лекцій для студентів денної форми навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» ОС «Молодший бакалавр» / Т. І. Молнар. Мукачево: МДУ, 2020. 88 с. URL: <http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/7935>
16. Фіцула М. М. Педагогіка : Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль: Навчальна книга- Богдан, 2013. 232 с.
17. Про затвердження Державної програми «Вчитель» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/379-2002>
18. Яцик Т.О., Степанюк В.В. Короткий словник термінів з педагогіки. Луцький фаховий педагогічний коледж КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. Луцьк: ФОП Мажула Ю.М., 2022. 50 с. URL: <http://lpc-dspace.org.ua/bitstream/123456789/509/1/1%D1%81%D0%BB%20%281%29.pdf>

Допоміжна

1. Бех І. Д. Виховання особистості : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Либідь, 2008. 848 с.
2. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття). Київ: Райдуга, 1994. 61 с.
3. Енциклопедія освіти / За ред. В. Кременя. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
4. Збірник тестів з курсу «Педагогіка» : у 3 частинах : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Л.Ковальчук . Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007 . 120 с
5. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://data.rada.gov.ua/laws/show/1556-VII#Text>
6. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
7. Історія української школи і педагогіки : хрестоматія / Упор. О. О. Любар. – Київ: Знання, 2003. 342 с.
8. Кіт Г. Г., Тарасенко Г. С. Українська народна педагогіка : курс лекцій. Вінниця : Едельвейс і К, 2008. 301 с.
9. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті. Полтава : ПОППОППЮ, 2006. 328 с.
10. Ковальчук В. В., Моїсєєв Л. М. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2008. 240 с.
11. Книга вчителя початкової школи. Довідково-методичне видання / Упор. Г. Ф. Древаль, А. М. Заїка. Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. 182 с.
12. Поясик О., Слипанюк О., Чепіль М. Майстерність учителя в умовах Нової української школи: впровадження інтерактивних технологій навчання. *Освітні обрії*. № 1 (58), 2024. С. 46-49. URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/obrii/article/view/8338/8491>
13. Поясик О.І. Підготовка майбутніх учителів до гуманізації освітнього процесу. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік*
14. «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 5–9 квітня 2023 р., м. Івано- Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023.
15. С.248-250
16. Сухомлинський В. О. Вибрані твори : в 5-ти т. / В. О. Сухомлинський. Київ: Радянська школа, 1976. Т. 1. 654 с.
17. Поясик О. Народна педагогіка у формуванні моральних цінностей молодших
18. школярів. *Матеріали Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю, присвяченої світлій пам'яті професора Івана РУСНАКА «ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ЗМІН: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»*. Чернівці. 2025. С. 192-195.
19. URL: <https://surl.it/lvaznr>
20. Стельмахович М. Г. Народна педагогіка. Київ: Радянська школа, 1989. 312 с.

Викладач доцент, к.п.н. Оксана ПОЯСИК